

Občanská výchova 9. třída

5. – 9. 4. 2021

Občan a právo

Odvětví práva

Důležité pojmy:

Právní stát je takový stát, který dbá na dodržování zákonů

Zákonnost znamená dodržování zákonů

Právní jistota obyvatel znamená, že všichni jsou si před zákonem rovni

Právní vědomí je znalost právního řádu a vědomí o potřebnosti ho dodržovat

Zákon je obecně závazný právní předpis přijatý zákonodárným sborem (parlamentem)

Právní předpis je dokument, který zpravidla obsahuje jednu nebo více právních norem

Právní norma je obecně závazné pravidlo chování, stanovené a sankcionované státem

Druhy právních předpisů

Ústava a ústavní zákony, zákony, vyhlášky, nařízení (vlády, obce, kraje)

Odvětví práva

Ústavní právo – pravomoci prezidenta, postup při schvalování zákonů, volební právo...

Správní právo – zásady a průběh správního řízení

Trestní právo – např. krádež, prameny: Zákon o přestupcích, Trestní zákon

Obchodní právo – např. pravidla při slučování podniků, pramen: Obchodní zákoník

Občanské právo – např. dědictví, odškodnění za urážku na cti, ochrana autorského práva, kupní smlouva, pramen: Občanský zákoník

Živnostenské právo – žádost o živnostenský list, pramen: Zákon o živnostenském podnikání

Pracovní právo – uzavření pracovní smlouvy, pramen: Zákoník práce, Listina základních práv a svobod

Finanční právo – daňová soustava, pojistné vztahy

Rodinné právo – např. rozvod, adopce, prameny: Zákon o rodině, Zákon o sociálně-právní ochraně dětí

Mezinárodní právo – mezinárodní smlouvy, průběh soudního řízení na mezinárodní úrovni